

Inleiding

Van 29 september tot 27 oktober vindt de achtste editie plaats van het culturele evenement Kunstsmullen. Het hart is een beeldende kunstroute die de vier dorpskernen van de gemeente Heeze-Leende verbindt. Daarnaast wordt samen met lokale partners een brede programmering van onder andere muziek, literatuur, theater en dans georganiseerd op vele plekken in Heeze-Leende.

Met het ontstaan van Kunstsmullen in 2012, is een oude traditie nieuw leven ingeblazen. In de tweede helft van de 19de en eerste helft 20ste eeuw was Heeze een van de belangrijkste kunstenaarsdorpen in Nederland. Aangetrokken door het boerenleven, de weelderige bossen en de vergezichten op de Strabrechtse Heide en de Groote Heide vonden kunstenaars als Paul Gabriël, Jan Sluiter en Johannes Akkeringa hun weg naar het dorp. Heeze heeft al lang geen kunstenaarskolonie meer, maar het landschap en de vier oude dorpskernen van Heeze-Leende bieden nog steeds volop inspiratie.

Kunstsmullen brengt de kunst en kunstenaars terug naar deze omgeving. Het landschap en de maatschappelijke inbedding staan hierbij centraal. De afgelopen jaren heeft Kunstsmullen zich ontwikkeld van een bescheiden, geheel vrijwillig georganiseerde kunstroute tot een cultureel evenement dat uniek en toonaangevend is in de Brainportregio. Om meer ruimte te maken voor artistieke en zakelijke ontwikkeling vindt Kunstsmullen vanaf 2023 niet meer jaarlijks maar eens per twee jaar plaats. Met de komende editie zetten we een grote stap in de verdere professionalisering en ontwikkeling naar een biënnale met landelijke uitstraling.

Visie en doelstellingen

Kunstsmullen geeft een vervolg aan de rijke kunstgeschiedenis van Heeze-Leende vanuit de overtuiging dat kunst van belang is, als doel op zich, maar ook om de mogelijkheden die ze schept voor maatschappelijke verbinding. De vier dorpen Heeze, Leende, Sterksel en Leenderstrip zijn reeds in 1997 samengevoegd tot de gemeente Heeze-Leende, maar na ruim 27 jaar is er nog altijd weinig cohesie tussen de kernen. Bij Kunstsmullen staat verbinding centraal: tussen de kunst en het landschap, tussen professionele kunstenaars en amateurs of semi-professionals, tussen kunstenaars en de maatschappelijke omgeving, tussen bewoners en het landschap, tussen de vier dorpskernen van Heeze-Leende, tussen bewoners onderling.

De doelstellingen van Kunstsmullen op een rijtje:

- Een breed publiek bereiken met kwalitatief hoogwaardige kunst.
- Jong kunsttalent een podium bieden naast gevestigde namen.
- Kunst inzetten om de sociale cohesie in Heeze-Leende en de verbinding tussen de vier dorpskernen te bevorderen.
- De jongste generatie in Heeze-Leende kennis laten maken met kunst.
- Bewustwording van het landschap stimuleren zowel bij kunstenaars als publiek.
- Heeze-Leende en de regio op de kaart zetten in de kunsten.

De aankomende editie van Kunstsmullen markeert een flinke stap in de professionalisering, op zakelijk / organisatorisch vlak, op artistiek vlak en qua uitstraling en publieksbereik. Aan bovenstaande doelen kunnen een aantal ambities worden toegevoegd die specifiek gelden voor deze editie:

- Eerste grote stap zetten van een team van vrijwilligers naar een compacte, professionele organisatie die wordt ondersteund door vrijwilligers.
- De artistieke kwaliteit van de kunstroute verhogen door het aanstellen van een professionele artistieke leider en gastcurator.
- Het netwerk van betrokken maatschappelijke en culturele organisaties versterken en uitbreiden en meer langdurige samenwerkingen aangaan.
- Meer inkomsten genereren, zowel vanuit fondsen als uit donaties en sponsoring.
- Een groter publiek bereiken: 10.000 bezoekers in plaats van 7500 in 2022.
- Voor het eerst alle vier de dorpskernen betrekken en ze met de kunstroute aan elkaar verbinden.

Artistiek concept en thema

Bij Kunstsmullen draait het om kijken om te zien, om bewustwording van landschap en omgeving. De

werken in de kunstroute worden getoond op prachtige plekken, variërend van bos, heide en vennen tot boerenland en schuren, een kapel, grachten of een dorpsplein. De symbiose die kan ontstaan tussen de plek en het werk is leidend voor de selectie. Bij deze editie, met als thema *Bomen spreken*, is er een hoofdrol weggelegd voor bomen en de verhalen die ze als stille getuigen van de geschiedenis zouden kunnen vertellen. Ook maken de curatoren ruimte voor kunstenaars die in hun werk grote thema's aankaarten die betrekking hebben op de natuur en de relatie tussen mens en natuur. De betrokken kunstenaars vormen een mix van jong talent en nationaal gevestigde namen uit zeer uiteenlopende disciplines: van de meer traditionele beeldende kunsten tot installatiekunst, lichtkunst, mediakunst en landschapskunst. Naast bestaand werk is in de kunstroute nieuw werk te zien van makers die samen met amateurs en semi-professionals uit Heeze-Leende een dialoog aangaan met het landschap.

Organisatie

Kunstsmullen wordt georganiseerd door Stichting Kunst en Cultuur Heeze-Leende, die de Cultural Governance Code, Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie onderschrijft. De implementatie van de codes gaat stap voor stap. De stichting heeft een culturele ANBI-status en is vrijgesteld van btw. Het bestuur bestaat uit drie leden: voorzitter Wim van Ekel, secretaris Karin Rademaker en penningmeester Paul Thijssen.

De stichting hanteert het bestuur-directiemodel. Dit wil zeggen dat het bestuur verantwoordelijk is voor voorbereiding, vaststelling en uitvoering van het beleid. De uitvoering is gemandateerd aan een artistiek leider die de programmacommissie aanstuurt. Momenteel is de zakelijke leiding in handen van penningmeester Paul Thijssen, die dit op vrijwillige basis doet. Na de aankomende editie zal dit een betaalde functie zijn en zal een nieuwe zakelijk leider worden aangenomen. De bestuursleden ontvangen geen beloning voor hun werkzaamheden, de artistiek leider en gastcurator werken op uurbasis voor de Stichting. Overige functies zijn onbezoldigd.

Team

In 2023 is de ervaren culturele ondernemer en curator Jan van Hoof aangetrokken als artistiek leider. Hij maakt de programmering samen met een programmacommissie die wordt gevormd door experts op de disciplines *beeldende kunst*, *podiumkunst*, *taalkunst* en *educatie*. Daarnaast zijn er leden die de vier dorpskernen vertegenwoordigen.

Voor de selectie van de Kunstroute werkt het team samen met gastcurator Eduard Sweep. Designer Sweep is een van de grondleggers van de Dutch Design Week en neemt veel expertise mee op het gebied van hedendaags (autonoom) design, mediakunst en lichtkunst. Hiermee is hij een mooie aanvulling op artistiek leider Jan van Hoof en commissielid beeldende kunst Sylva Vrooyink, die veel kennis hebben van de meer traditionele beeldende kunsten en een ruime ervaring met participatieprojecten.

PR & Communicatie is in handen van oud-journalist, tekstschrijver en communicatie-expert Klaas Doornbos. Hij werkt samen met marketingbureau *tableaux* uit Heeze, dat onder andere verantwoordelijk is voor de communicatie van de Brabantsedag. Het vaste team bestaat verder uit mensen die eindverantwoordelijk zijn voor *financiën*, *sponsoring*, *secretariaat*, *facilitair*, het aansturen van de *vrijwilligers* en *projectmanagement* en wordt ondersteund door een groep van ongeveer 40 vrijwilligers.

Activiteiten

Kunstroute

De kern van Kunstsmullen wordt gevormd door de kunstroute. Over de heide en door de bossen worden de bezoekers langs de vier dorpskernen van Heeze-Leende en het landgoed Kapellerput geleid. Onderweg zien ze 25 werken, waarvan vijf nieuw, in opdracht van Kunstsmullen, zijn gemaakt door professionele kunstenaars in samenwerking met lokale amateurs en semi-professionals. Samen met het platform voor talentontwikkeling in de professionele kunsten TalentHub Brabant selecteren we bovendien vijf jonge, talentvolle kunstenaars. Door de wisselwerking tussen de kunst en het landschap wordt het publiek gestimuleerd om de omgeving met aandacht te ervaren. Kunstenaars die reeds zijn bevestigd:

Hedy Hempe (Geleen, 1968)
Beeldend kunstenaar,
landschapskunstenaar,
performancekunstenaar, schrijver en
journalist. Zoekt naar de betekenis van
menselijk doen en denken in werk dat
varieert van fragiele schilderijen van
eierschalen tot grote sculpturen in de
openbare ruimte.

Yvonne Halfens (Tegelen, 1957)
Beeldend kunstenaar die beelden,
installaties en animaties maakt: vaak
mensachtige figuren die nooit helemaal
realistisch zijn, maar des te meer zeggen
over wat het betekent om mens te zijn.

Marco Goldenbeld (Utrecht, 1957)
Beeldhouwer die veel werk maakt voor de
openbare ruimte, meestal van staal, soms
gecombineerd met steen. Vindt zijn
scheppingskracht in het spanningsveld
tussen zwaartekracht en zweven.

Rob Sweere (Boxmeer, 1963)
Performancekunstenaar en beeldend
kunstenaar die graag in de open lucht werkt.
Daagt het publiek met zijn constructies uit
om de dialoog aan te gaan met de
omgeving.

Kunstenaars waar we op dit moment mee in gesprek zijn: beeldend kunstenaar Carolien Adriaansche; beeldhouwer Erik Buijs; beeldhouwer, dichter en schilder Lebuïn d'Haese; beeldend kunstenaar en glasblazer Marinke van Zandwijk; beeldend kunstenaar, installatiekunstenaar, architect, tekenaar en performancekunstenaar Paul Segers; media- en lichtkunstenaar Jonas Vorwerk.

Parallelprogramma

In samenwerking met vele lokale culturele en maatschappelijke organisaties komt een multidisciplinair Parallelprogramma tot stand. Gedurende de hele maand vinden theater- en dansvoorstellingen, concerten, exposities van lokale amateurs en semi-professionals en workshops plaats op uiteenlopende plekken in de vier dorpskernen van Heeze-Leende. Met een zeer breed aanbod spreken we de gehele bevolking van Heeze-Leende en omstreken aan. Tijdens het Parallelprogramma vinden ten minste drie cross-overprojecten plaats, waarbij lokale amateurs kunst maken onder begeleiding van professionals.

Een kleine greep uit de activiteiten die reeds zijn gepland:

- De uitreiking van de *Lektura Literatuurprijs* (i.s.m. bibliotheek Dommeldal, Vrienden van de Bieb en boekhandel Lektura)
- *De Dag van de Blaasmuziek* (i.s.m. fanfares, jeugdorkesten, drumbands en kapellen uit Heeze-Leende)
- *Gedichten van bewoners van Kempenhaeghe* (i.s.m. centrum voor epilepsiezorg Kempenhaeghe)
- Concerten in de H. Petrus' Bandenkerk, Leende (i.s.m. R.K. Parochie Heilige Nicasius)
- *Verhalen vertellen in verzorgingstehuizen* (i.s.m. storyteller Desiree Hornikx)
- Optredens van lokaal talent in opleiding samen met professionals (i.s.m. cultuurcentrum CKE)
- Een lezing *Sprekende Bomen* (i.s.m. platform voor natuureducatie IVN en Heemkundekring Heeze-Leende)

Philippe Gouwy (Schuiferkapelle, België, 1958)
Beeldend kunstenaar die grote sculpturen maakt die spelen met licht en reflectie, meestal uit één stuk hout en soms verweven met levende bomen.

Roland de Jong Orlando (Schijndel, 1961)
Beeldhouwer met een sterke fascinatie voor systemen, regels en patronen, die werkt in de stijl van de *Concrete Kunst*.

Rianne Schaaf & Paul Reker
Eindhovens kunstenaarsduo dat installaties voor binnen en buiten maakt met onder andere keramiek, textiel, tekeningen en fotografie.

Adri Verhoeven (Berkel-Enschot, 1952)
Beeldhouwer die uitsluitend met natuursteen werkt en voor wie de steen in het landschap al veertig jaar het onderwerp is. Heeft meerdere semipermanente beeldenroutes gemaakt.

Natascha Waeyen (Roermond, 1971)
Beeldend kunstenaar die met driedimensionale tekeningen van ijzerdraad haar publiek dwingt om de omgeving van haar werk en ruimtelijkheid anders te ervaren.

Educatief programma

Voor het educatief programma werken we samen met Regionaal Instituut Cultuur- en Kunsteducatie (RICK). In de maand voor het festival vinden op basisscholen twee trajecten plaats: in het ene schrijven leerlingen van groep 7 en 8 in enkele sessies een gedicht, in het andere maken ze een kunstwerk. De resultaten worden tijdens Kunstsmullen getoond in het Parallelprogramma. Alle acht basisscholen in Heeze-Leende worden uitgenodigd om mee te doen, de lessen worden gefinancierd door Kunstsmullen. Tijdens het festival is er onder andere een workshop natuurfotografie met de smartphone voor jongeren (12 - 24 jaar), waarvan de resultaten ook worden getoond. Daarnaast vindt een workshop trompet leren spelen in één dag plaats voor kinderen van de leeftijd 10 tot 12 jaar.

Partners

Naast het realiseren van een kwalitatief hoogwaardige kunstroute is het betrekken van een breed scala aan lokale partners van groot belang. Samen met onderwijsinstellingen, culturele organisaties, bedrijven en organisaties gericht op toerisme, horeca, het bedrijfsleven, Gemeente en Provincie zetten we een aanvullende programmering neer waarmee we vrijwel iedereen in de regio kunnen aanspreken. Dit netwerk heeft vorm gekregen gedurende de afgelopen zeven edities en vormt een zeer stevige basis voor een succesvolle editie van Kunstsmullen dit jaar en voor de toekomst. Onderdeel van de professionaliseringsslag die we dit jaar willen slaan is het verstevigen van ons netwerk door met een aantal partners meer langdurige samenwerkingen aan te gaan. We zijn hierover in gesprek met onder andere RICK, Bibliotheek Dommeldal, de Groote Heide, de acht basisscholen in Heeze-Leende, Brabants Landschap, Waterschap de Dommel, Staatsbosbeheer en Vluchtelingenwerk Heeze-Leende.

Onderscheidend vermogen

In de Brainportregio en het gebied tussen Eindhoven en net over de grens met België en Limburg is geen beeldende kunstevenement van de schaal en kwaliteit van Kunstsmullen. We zetten deze regio daarmee op de kaart in de kunsten en dragen bij aan een sterke culturele infrastructuur in Brabant. Bovendien trekken we talent hiernaartoe en creëren we een klimaat waarin lokale makers beter kunnen gedijen. Kunstsmullen onderscheidt zich van vergelijkbare evenementen zoals *h3h*, de *IJsselbiënnale*, *Into Nature*, *Lustwarande* en *Watou*, door kwalitatief hoogwaardige kunst in de buitenruimte van zowel gevestigde als jonge makers te combineren met een sterke maatschappelijke inbedding en een uitgebreide aanvullende programmering die een zeer breed publiek aanspreekt. Daarnaast zorgen we voor verbinding tussen de betrokken professionele kunstenaars en lokale amateurs en semi-professionals.

Diversiteit en inclusie

Kunstsmullen heeft vanaf het begin in de missie en visie opgenomen er niet enkel te zijn voor doorgewinterde kunstliefhebbers, maar juist ook voor mensen die minder in aanraking komen met kunst. Ieder mens is daarbij belangrijk: van jong tot oud, ongeacht culturele achtergrond, gender, fysieke of mentale beperking, seksuele geaardheid, religie, sociaaleconomische status of opleidingsniveau. Dit geldt zowel voor onze bezoekers als voor onze medewerkers. Er wordt gestreefd naar diversiteit en inclusie bij het aantrekken van nieuwe medewerkers. Met een breed en kosteloos aanbod op vele plekken in Heeze-Leende is het festival zelf laagdrempelig en inclusief. We zijn voor iedereen toegankelijk en iedereen is welkom.

Communicatie

Met een gewenst aantal bezoekers van 10.000 heeft Kunstsmullen ten opzichte van de vorige editie (7500 bezoekers) een stevige, maar realistische ambitie. Met een communicatiebudget dat is verdubbeld ten opzichte van vorige editie en met gerenommeerd marketingbureau *tableaux* als partner beschikken we over de middelen en de expertise om deze ambitie waar te maken.

Positionering

In de communicatie positioneren we Kunstsmullen als een kwalitatief hoogwaardig kunstevenement met een nationale uitstraling. Dat wordt met name geïllustreerd door de keus voor kunstenaars en artiesten die landelijk aanzien genieten. Daarnaast richten we de aandacht op de natuur waar de kunst in wordt tentoongesteld en op de brede randprogrammering. Er is voor mensen met vele achtergronden en van elke generatie iets te doen.

Doelgroepen

Kunstmullen richt zich op de volgende doelgroepen:

- Alle inwoners van de gemeente Heeze-Leende.
- Kunst- en cultuurliehebbers uit Brabant en net over de grens van Limburg en België.
- Mensen die als toerist onze gemeente bezoeken.
- Scholen en opleidingen in de gemeente en daarbuiten.
- Kunstenaars die deelnemen aan Kunstmullen en kunstenaars die aansluiten bij de missie en de visie van Kunstmullen en daardoor mogelijk aan een van de eerdere edities deelnemen.
- Sponsors. Partners en andere maatschappelijke instellingen zoals Brabants Landschap.

Aanpak

De communicatieaanpak van Kunstmullen bestaat uit een mix van earned, paid en owned media. Deze mix zorgt ervoor dat we de diverse doelgroepen waar we voor programmeren daadwerkelijk bereiken. We werken met een contentkalender die continu wordt geüpdatet en borg staat voor een consistente stroom van nieuws en berichten over het evenement en alle programmaonderdelen. Voor de doelgroepen Kunstenaars en Scholen maken we gebruik van ons eigen netwerk en persoonlijke contacten. De overige doelgroepen bereiken we via onderstaande middelen:

Paid media

- Advertenties in lokale huis aan huis-media vanaf oktober met de programmaonderdelen.
- Huis aan huis-bezorging van full colour programmaboekje in de vier kernen van de gemeente.
- Banneradvertenties op veel gelezen lokale nieuwssite Heeze-Leende24.

Earned media

- Vanaf half september persberichten over programma naar geschreven pers (lokaal, regionaal, landelijke kunstredacties), lokale en regionale online media, (uitgaan, evenementen, kunst), lokale en regionale radio, vakpers kunst, uitgaan, evenementen.
- Perslobby vanaf half september onder bovengenoemde media voor interviews met zakelijk en artistiek leider over missie en visie van Kunstmullen.

Owned media

- Social media (Facebook, Instagram). Ook inzetten op social media deelnemende kunstenaars.
- Website *kunstmullen.nl*.
- Full-color programmaboekje, oplage 6000 exemplaren.
- Banieren met logo en URL van website die vanaf half september op de doorgaande routes van de kernen hangen tot aan het einde van het evenement.
- Nieuwsbrief voor belangstellenden.
- Videoproductie over voorbereidingen van het evenement, gepubliceerd op de website, de lokale nieuwssite en het YouTube-kanaal van Kunstmullen.

Financieel

Om de beoogde artistieke en professionele groei te kunnen realiseren, werken we voor deze editie met een begroting die is verdrievoudigd ten opzichte van vorige edities. Het budget voor de kunstenaars en communicatie is verdubbeld en ook de kosten voor de organisatie zijn door het aantrekken van een betaald artistiek leider en gastcurator flink gestegen. De honoraria voor kunstenaars zijn vastgesteld volgens de Fair Practice Code en de beloning voor de artistiek leider en gastcurator zijn marktconform. Overige kosten zijn gebaseerd op de kennis die we gedurende de vorige zeven edities hebben opgedaan.

Tegenover de hogere kosten staan nieuwe en grotere bijdragen van fondsen en overheden, die reeds grotendeels zijn gedekt: € 10.000 van het Cultuurfonds en € 50.000 vanuit Impulsgeld Provincie Noord-Brabant zijn toegezegd en ook de bescheiden jaarlijkse bijdrage (€ 5000) van gemeente Heeze-Leende is bevestigd. Wel zijn we in onderhandeling met de gemeente om deze in de toekomst te verhogen naar een bedrag van € 17.000 (1 euro per inwoner). Bijdragen van en gesprekken met de gemeente en provincie zijn een eerste stap in de richting van een meerjarenbegroting die grotendeels uit structurele bijdragen bestaat. Om dat punt te bereiken hebben we nu steun nodig van relevante fondsen, zoals het BNG Cultuurfonds.